

جامعه شناسی مساجد معاصر در تهران (نمونه موردی: مسجد حضرت ولی عصر تهران)

نویسنده نیک منشا^۱، محدثه امیریگی عرب^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهش هنر دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

۲- کارشناسی ارشد پژوهش هنر دانشگاه آزاد واحد الکترونیکی تهران

چکیده

مقاله پیش رو تحت عنوان جامعه شناسی مساجد معاصر در تهران است که با تمرکز روی نمونه موردی مسجد حضرت ولی عصر تدوین شده است. در این مقاله ابتدا به بررسی ساخت مساجد در دوران معاصر پرداخته خواهد شد. مساجدی که با کهن الگو مساجد ایرانی متفاوت است. به نظر میرسد ساخت چنین مساجدی در تهران از جنبه نوآوری در طراحی مساجد قابل توجه است اما گمان میشود که این مساجد کارکرد جامعه شناسانه مساجد کهن الگو ایرانی را ندارند. مسئله پیش رو آن است که از دیدگاه جامعه شناسی این گونه مساجد تا چه اندازه پذیرفته شده اند. با نگاه کلی به چنین مساجدی این سوال در ذهن بوجود می آید که در بستر جامعه ایرانی ساخت چنین فضاهایی با طراحی نوگرا، با عنوان مسجد، برای مردم چقدر قابل پذیرش است. چرا که طراحی و ساخت این مساجد به علت ایجاد تغییر اساسی در المان های مساجد تاریخی ایران و شباهت به سبک های نوین، مورد بحث است. در این پژوهش از روش تحقیق توصیفی - تحلیلی استفاده شده و از آنجا که مشاهده نیز از ابزارهای مهم جمع آوری اطلاعات بوده، بنابراین روش میدانی نیز در راه به کار گرفته شده. هدف از این پژوهش آن است که نقش مساجد معاصر، از جمله مسجد حضرت ولی عصر تهران، با تاکید بر شیوه ساخت نوگرا را در قالب جامعه شناسی بررسی کند. نتیجه آن که رابطه بین مادی بودن سرسختانه شکل های شهری و نقش مساجد معاصر با تجربه ذهنی فضای شهر، در کلان شهرها از جمله تهران قابل لمس است. همچنین باید درباره الگوهای مساجد معاصر در شهرها اندیشید چرا که پیوند بین کهن الگو مساجد ایرانی و خلق فضایی جدید مطابق با الگوهای معاصر، موضوعی حساس است و نادیده گرفته شدن برخی از این الگوها منجر به خلق فضایی نا آشنا برای مردم شهر می گردد.

واژگان کلیدی: معماری اسلامی، مسجد ولی عصر، دوران معاصر، شیوه نوگرا، طراحی فضا.